

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 175 | Tarih 23-29 Ekim, 2023

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 705 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

25 Ekim: Joubert Sendromu hastası 17 yaşındaki Azra Ağır'ın anne ve babası, Gülen hareketiyle bağlantılı oldukları iddiasıyla Salı sabahı ülke çapında düzenlenen bir polis baskınında gözaltına alındı.

26 Ekim: Bolu'da ağır bir hastalığı olmasına rağmen cezaevinde tutulan 68 yaşındaki Cemal Tanhan, Adli Tıp Kurumu'nun (ATK) cezaevinde kalmasını uygun bulmasına rağmen felç oldu.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınamadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

23 Ekim: Haftalık Kürtçe gazete Xwebûn'un editörü Nafiye Bal evine yapılan baskınla gözaltına alındı.

24 Ekim: Türkiye'nin güneydoğusunda bir mahkeme, geçen hafta terör örgütü üyesi olduğu iddiasıyla gözaltına alınan Kürt gazeteci Selahattin Kaygusuz'un tutuklanmasına karar verdi.

24 Ekim: Sabah Gazetesi yazarı Hilal Kaplan'ın yazılarıyla ilgili en az 3 haber, İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliği tarafından kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişime engellendi ve silinmesine karar verildi.

26 Ekim: İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği, online itibar yönetimi şirketi Clean Sheet'in adının geçtiği en az 3 haberin kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişime engellenmesine ve silinmesine karar verdi.

26 Ekim: Türkiye'de 2023 yılının ilk altı ayında 172 kişi veya medya kuruluşunun karıştığı 136 basın ve medya özgürlüğü ihlali vakası yaşandı.

26 Ekim: İstanbul'da bir mahkeme İstanbul'da yeniden yargılanan şarkıcı Atilla Taş, kamu görevlisine hakaret, polisi ve askeri aşağılama suçlarından iki yıldan fazla ertelemeli hapis cezasına çarptırıldı.

26 Ekim: Türkiye'nin güneydoğusunda bir savcı, Kürt yanlısı medyada yer aldığı için terör örgütü üyeliğiyle suçlanan gazeteci Beritan Canözer için 15 yıla kadar hapis cezası talep etti.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

24 Ekim: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), 2016 yılındaki darbe girişiminin ardından 45 kişinin FETÖ

üyeliği şüphesiyle gözaltına alınması ve tutuklanması nedeniyle Türkiye'yi suçladı.

24 Ekim: Birleşik Krallık İçişleri Bakanlığı, Türkiye'deki inanç temelli Gülen hareketine ilişkin Ülke Politikası ve Bilgi Notu'nda, Temmuz 2016'daki darbe girişiminden bu yana grup üyelerinin ülkede maruz kaldığı yaygın hak ihlallerini detaylandıran bir güncelleme yayınladı.

26 Ekim: Türkiye, Dünya Adalet Projesi (WJP) tarafından yayınlanan hukukun üstünlüğü endeksinde 142 ülke arasında 117. sırada yer aldı.

KÜRT AZINLIK

23 Ekim: Demokratik Bölgeler Partisi (DBP) Parti Meclisi üyesi Ali Gültepe ve HDP üyesi Cüneyt Yeşilyurt İstanbul'da yapılan ev baskınlarında gözaltına alındı. Gözaltılarının gerekçesi öğrenilemedi.

26 Ekim: Türkiye'de bir mahkeme, terörizmle bağlantılı olduğu iddiasıyla gözaltına alınan 78 yaşındaki belgelenmiş engelli ve sağlık sorunları olan Emin Soyal'ın tutuklanmasına karar verdi.

27 Ekim: Gültan Kışanak Türkiye'de tutuklu bulunan Kürt siyasetçi ve Diyarbakır'ın eski belediye eş başkanı Gültan Kışanak, serbest bırakılmaya uygun olmasına rağmen yetkililer tarafından serbest bırakılmadı.

DİĞER AZINLIKLAR

26 Ekim: Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan LGBT'leri hedef aldı ve LGBT ideolojisine yer olmadığını söyledi.

27 Ekim: Türk Silahlı Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) tarafından 5-10 Ekim tarihleri arasında Suriye'nin kuzeydoğusunda Kürtlerin kontrolündeki bölgelere düzenlenen İHA saldırıları kritik altyapıya zarar verdi ve milyonlarca insan için su ve elektrik kesintilerine neden oldu.

CEZAEVİ KOŞULLARI

24 Ekim: Manisa Akhisar T Tipi Cezaevi'nde 10 kişilik koğuştta 26 kişinin tutulduğu öğrenildi.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

26 Ekim: Diyarbakır 2 No'lu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde kalan 10 mahpus hakkında "kapılara vurarak korku yarattıkları" gerekçesiyle disiplin soruşturması başlatıldı ve soruşturma sonunda mahpuslara "3 ay görüşten yoksun bırakma" cezası verildi.

24 Ekim: Türkiye'nin batısındaki İzmir ilinde tutuklu bulunan eski savcı ve köşe yazarı Gültekin Avcı'nın gardiyanlar tarafından kötü muameleye maruz kaldığı iddia edildi.

SINIR ÖTESİ KÖTÜ MUAMELE

24 Ekim: Türk hükümeti Almanya, Hollanda, ABD ve Kanada gibi ülkelerde yaşayan 441 kişiyi Ankara tarafından yasadışı ilan edilen inanç temelli bir grup olan Gülen hareketi ile bağlantılı oldukları iddiasıyla kara listeye aldı.